

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 października 2023 r.,
w sprawie **S. S.**
skazanego z art. 280 § 2 k.k. i in.
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 538/22
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Rybniku
z dnia 29 sierpnia 2022 r., sygn. akt III K 42/21

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Rybniku wyrokiem z 29 sierpnia 2022 r., sygn. akt III K 42/21 uznał skazanych S. S. i S. S.1 za winnych tego, że wspólnie i w porozumieniu, działając ciągiem przestępstw, w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności: w dniu 16 września 2020 roku w C., posługując się nożem dokonali rozboju na ekspedientce sklepu J. w., w ten sposób, że przyłożyli jej ostrze noża do brzucha i zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 1648 zł, działając na szkodę M. P. czym dopuścili się czynu z art. 280 § 2 k.k. oraz w dniu 14 września 2020 roku w G.

posługując się nożem, usiłowali dokonać rozboju na ekspedientce sklepu B. Z. , w ten sposób, że skierowali ostrze noża w jej stronę i usiłowali dokonać kradzieży nieustalonej kwoty pieniędzy, przy czym zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na opór pokrzywdzonej, tj. dopuścili się czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. Za ww. czyny wymierzył S. S. i S. S.1, w oparciu o art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k. karę 4 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 kk. zobowiązał S. S. i S. S.1 - solidarnie - do naprawienia wyrządzonej opisanym wyżej przestępstwem szkody, poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej M. P. kwoty 1648 zł.

Apelację od wyroku złożyli m.in. obrońca S. S., w której zarzucił rozstrzygnięciu: naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku tj.: art. 7 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 3, 4 i 5 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 170 §1 pkt 3,4, i 5 k.p.k. oraz art. 193 k.p.k., art. 199a w zw. z art. 170 §1 pkt 5 i 3 k.p.k., art. 170 §1 pkt 5 i 3 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych. Autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie S. S. od zarzucanych mu czynów i przyznanie na jego rzecz kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru - w wysokości według norm przepisanych.

Wyrokiem z 22 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach, sygn. akt II AKa 538/22 uniewinnił S. S. i S. S.1 od zarzutu popełnienia czynu z dnia 16 września 2020 r. oraz uznał S. S. i S. S.1 za winnych tego, że w dniu 14 września 2020 r. w G., działając wspólnie i w porozumieniu, grożąc ekspedientce B. Z. użyciem noża, usiłowali dokonać kradzieży nieustalonej kwoty pieniędzy, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na postawę pokrzywdzonej, czym wyczerpali znamiona art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i za to na mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. przy zast. art. 60 § 1 i § 6 pkt 2 k.k. wymierzył im kary po 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Kasację od wyroku złożył obrońca S. S., w której sformułował zarzuty polegające na:

I. rażącym naruszeniu prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść wyroku t.j.:

1. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. oraz w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nierozpoznanie w sposób należyty zarzutu apelacji dotyczącego braku wszechstronnego rozważania materiału dowodowego w zakresie zarzucanego czynu z dnia 14 września 2020 r. i utrzymanie wyroku sądu I instancji w mocy pomimo braku dowodów, które wskazywałyby na winę S. S. w sposób niebudzący wątpliwości, co skutkowało naruszeniem podstawowych zasad procesowych określających zasadę domniemania niewinności, reguły dowodzenia winy i ustaleniem winy skazanego jedynie w oparciu o nieprzekonujący dowód rozpoznania skazanego przez świadków z jednoczesnym pominięciem dowodów o charakterze obiektywnym, które wskazywały, iż skazany nie znajdował się na miejscu zdarzenia, jak i całkowitym zignorowaniu faktu, iż w pobliżu miejsca zdarzenia z dnia 14 września 2020 inni sprawcy dokonywali podobnych czynów zabronionych z użyciem niemalże identycznego samochodu;
1. art. 170 § 1 pkt 3,4 i 5 k.p.k. i art. 368 § 2 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych obrońcy i uznanie, iż zostały one oparte na tych samych podstawach faktycznych, w sytuacji, w której dowody te należało uznać za konieczne do przeprowadzenia w celu poczynienia istotnych ustaleń w sprawie oraz potwierdzenia prezentowanej przez skazanych wersji wydarzeń, a także zrealizowania założeń zasady prawdy materialnej;
2. art. 7 k.p.k. poprzez przyjęcie za swoją oceny dowodów dokonanej przez sąd I instancji i tym samym poczynienie błędnej, wykraczającej poza granice swobodnej, oceny dowodów i wyciągnięcia błędnych wniosków ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającym się w uznaniu, iż przeprowadzone dowody dają podstawy do wykazania sprawstwa skazanego S. S. w odniesieniu do czynu popełnionego w dniu 14 września 2020 r., podczas, gdy pozbawiona opisanych w kasacji wad w zakresie oceny dowodów powinna prowadzić do wniosków przeciwnych;

przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów nastąpiło w szczególności poprzez:

1. brak uznania za wiarygodne wyjaśnień skazanego, które korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i wbrew twierdzeniu Sądu nie stanowiły jedynie przyjętej linii obrony, znajdowały potwierdzenie w dowodach o charakterze obiektywnym;
2. braku wszechstronnego (w zakresie czynu z dnia 14 września 2020 r.) rozważenia materiału dowodowego i sformułowaniu niewłaściwych wniosków, które nie są do pogodzenia z zasadami logiki i doświadczenia życiowego;
3. niezgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zeznań świadków B. Z. i P. Z. - w tym dowodów z okazania wizerunku skazanych - i uznaniu, iż na kanwie niniejszej sprawy doszło do rozpoznania przez świadków S. S. jako sprawcy czynu zabronionego z dnia 14 września 2020 r., podczas gdy istnieją daleko idące wątpliwości i nie sposób uznać, iż doszło do jednoznacznego wytypowania skazanego jako sprawcy rozboju w G.;
4. wyciągnięcie niewłaściwych wniosków z korespondencji prowadzonej przez skazanych przy użyciu aplikacji M. oraz opinii biegłego i informacji dotyczących logowania się telefonu skazanej S. S. w zasięgu stacji B. w G. przy ul. [...], które to dowody wyraźnie wskazują na to, że skazanych nie było na miejscu zdarzenia w dniu 14 września 2020 r.
5. przyjęcie, iż zezłomowanie samochodu przez O. S. wskazuje na celowe zniszczenie auta, które mogło przyczynić się do dokonania ustaleń odnośnie do popełnienia przestępstw zarzucanych aktem oskarżenia w niniejszej sprawie, podczas gdy brak podstaw do wysnucia takiego wniosku;

6. art. 7 k.p.k. w zw. z 167 k.p.k. i art. 193 k.p.k., co stanowiło rażące naruszenie prawa do obrony skazanego (art. 6 k.p.k.), któremu nie dano pełnej możliwości wykazania prawdziwości swoich wyjaśnień, poprzez:
 1. zaniechanie dopuszczenia dowodu z opinii biegłych z zakresu motoryzacji i antropologii pomimo tego, iż w sprawie konieczne było zasięgnięcie wiedzy specjalistycznej - zarówno w zakresie wyglądu samochodu sprawców (jego cech charakterystycznych modyfikacji, zawieszenia, oświetlenia), jak i w zakresie identyfikacji osób uwidocznionych na materiałach wideo znajdujących się w aktach sprawy [na podstawie m.in. ich postury, chodu, sposobu poruszania się];
 2. zaniechanie zwrócenia się do portalu P. i dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki śledczej i telefonii komórkowej pomimo, iż było to konieczne dla uzyskania hasła do komunikatorów (w tym aplikacji M. i F.) i poczynienia ustaleń w sprawie - w szczególności w zakresie zweryfikowania wszystkich rozmów, jakie skazany S. S. miał prowadzić w dacie i godzinie zdarzenia z dnia 14 września 2020 r. i ustalenia jego dokładnej lokalizacji;
 3. art. 7 k.p.k. w zw. art. 167 k.p.k. poprzez zaniechanie zwrócenia się do Komisarzatu Policji w J. oraz Komendy Miejskiej Policji w R. o nadesłanie akt sprawy dotyczących kradzieży ze stacji benzynowych i sklepów dokonywanych we wrześniu 2020 roku, podczas gdy w toku odrębnych postępowań karnych mogło dojść do zatrzymania sprawców rozbojów i kradzieży popełnionych między wrześniem a grudniem 2020 r., którzy to sprawcy byli podobni do skazanych i również wykorzystywali samochód F. koloru [...] i prawdopodobnie dopuścili się przestępstwa, za które skazano S. S. i S. S.1;
 4. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez brak rozstrzygnięcia niedających się usunąć wątpliwości na korzyść skazanego - w zakresie czynu z dnia 14 września 2020 r. - w sytuacji, w której brak możliwości jednoznacznego ustalenia, że S. S. był w pobliżu miejsca zdarzenia w momencie dokonania rozboju;

5. art. 7 k.p.k. w zw. art. 173 §1 zd. 2 k.p.k. poprzez oparcie ustaleń na dowodzie z okazania, które nie zostało przeprowadzone tak, aby wykluczyć sugestię, że względu na fakt, iż mężczyźni przybrani do okazania wraz z S. S. byli istotnie wyżsi od skazanego, co mogło naprowadzić świadka na wskazanie skazanego jako sprawcy (bowiem świadek wcześniej wskazywał na niską osobę).

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego podlegała oddaleniu jako oczywiście bezzasadna.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego, to bowiem od orzeczenia sądu odwoławczego przysługuje wskazany nadzwyczajny środek zaskarżenia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony dokonywać w ramach postępowania kasacyjnego ponownej oceny dowodów i na tej podstawie kontrolować prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja. Sąd Najwyższy, orzekając w trybie kasacji nie jest władny dokonywać ponownej oceny dowodów i na podstawie własnej oceny kontrolować poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Zadaniem Sądu Najwyższego jest jedynie sprawdzenie, czy dokonując ustaleń faktycznych orzekające w obu instancjach sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku. Innymi słowy, kontroli podlegają nie same ustalenia faktyczne, ale sposób ich dokonania (*tak: wyrok SN z 6.09.1996 r., II KKN 63/96, OSNKW 1997, nr 1-2, poz. 11.*).

Wskazać również należy, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, podnoszone w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzuty pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji, podlegają ewentualnemu rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne do należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. W każdym jednak wypadku, podstawą uwzględnienia kasacji może być jedynie obraza prawa, której dopuścił się sąd odwoławczy. Nie jest również dopuszczalne powtarzanie w kasacji zarzutów apelacyjnych, chyba że dotyczą one rażącego naruszenia prawa, a sąd odwoławczy je zignorował lub też przy ich rozpoznaniu doszło do obrazy prawa. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja (*tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2013 r., sygn. IV KK 299/13*).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że w znacznej swej części nadzwyczajny środek zaskarżenia i zawarte w nim zarzuty i argumentacja przytoczona na ich poparcie stanowi powielenie stanowiska prezentowanego przez skarżącego w zwykłym środku odwoławczym.

Lektura treści kasacji prowadzi do wniosku, że celem zainicjowanej nadzwyczajnej kontroli odwoławczej była próba ponownej weryfikacji ustaleń poczynionych na etapie postępowania rozpoznawczego. Jest to z oczywistych względów niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym.

Niezasadny okazał się zarzut z pkt 1 kasacji, wbrew twierdzeniom skarżącego sąd odwoławczy rozpoznając apelacje nie naruszył wynikających z treści przepisu art. 433 § 2 k.p.k. i. z art. 457 § 3 k.p.k. standardów kontroli instancyjnej. Trafność i rzetelność dokonanej w toku kontroli instancyjnej oceny nie budzi, zdaniem Sądu Najwyższego, żadnych wątpliwości. Dodatkowo, z treści wywiedzionej kasacji nie wynika na czym zdaniem skarżącego polega nieprawidłowa kontrola instancyjna sądu odwoławczego. Nie stanowi bowiem o zasadności wywiedzonego w tym zakresie zarzutu sama odmienna ocena materiału dowodowego prezentowana przez autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Wbrew stanowisku skarżącego, dokonując rzetelnej kontroli zebranego w sprawie materiału dowodnego sąd *ad quem* nie miał wątpliwości co

do sprawstwa skazanego w zakresie czynu przepisanego w pkt 1 lit. b zaskarżonego wyroku.

Natomiast zarzuty podniesione w pkt 3 lit. a-e, pkt 4 lit. a, pkt 5, pkt. 6, pkt. 7 kasacji albo zostały dosłownie powielone ze zwyczajnego środka odwoławczego albo dodane zostały przez skarżącego nowe okoliczności, ale natury czysto faktycznej, których sąd odwoławczy nie rozpoznawał, był bowiem przecież związany podniesionymi zarzutami. Co więcej, autor kasacji całkowicie pominął, że sąd drugiej instancji nie mógł samoistnie naruszyć takich przepisów jak art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., czy wreszcie art.173 k.p.k. czy 193 k.p.k., gdyż sąd ten nie przeprowadzał postępowania merytorycznego, nie dokonywał oceny przeprowadzonych dowodów (to bowiem zastrzeżone jest dla postępowania rozpoznawczego, a nie kontrolnego).

Odnosząc się do zarzutów z pkt. 2 i 4 lit. b kasacji, dotyczących oddalenia przez sąd odwoławczy wniosków dowodowych zawartych w treści apelacji (w tym dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki śledczej i telefonii komórkowej) to wskazać należy, że w toku postępowania odwoławczego obowiązkiem sądu II instancji jest uzupełnienie postępowania dowodowego w sytuacji, gdy dostrzega on braki w zakresie dotychczas przeprowadzonych dowodów, ale z zastrzeżeniem, iż jest to z jednej strony możliwe, a z drugiej, ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2021 r., V KK 512/19).

W przedmiotowej sprawie sąd odwoławczy na rozprawie apelacyjnej 22 lutego 2023 r. oddalił wnioski dowodowe zawarte w treści apelacji obrońcy S. S., co w nadzwyczajnym środku zaskarżenia kwestionuje skarżący. Sąd odwoławczy wskazał jednak na przyczyny oddalenia wniosków dowodowych - co wynika z protokołu ww. rozprawy. Nie można uznać, że rażącym naruszeniem prawa jest oddalenie przez sąd wniosków dowodowych tożsamyh z wnioskami dowodowymi oddalonymi przez sąd I instancji i opartych na tych samych okolicznościach faktycznych. W ocenie Sądu Najwyższego, decyzja sądu odwoławczego w zakresie wniosków dowodowych obrońcy została prawidłowo umotywowana, co

również wynika z treści pisemnych motywów rozstrzygnięcia sądu *ad quem* (strona 10 uzasadnienia).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]

[ms]